

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Університетський коледж

Циклова комісія
образотворчого мистецтва та дизайну

«Затверджено»
Проректор з науково – методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

« _____ 2015 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Історія мистецтв

галузь знань: 0202 Мистецтво

для спеціальності 5.02020701 Дизайн

(освітньо – кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст»)

Київ –2015

Робоча програма з дисципліни «Історія мистецтв» для студентів за напрямом підготовки 0202 Мистецтво, спеціальністю 5.02020701 «Дизайн».

«19» листопада 2015 року - 22 с.

Розробники: Кормакова Тетяна Леонідівна, викладач вищої категорії, викладач – методист Університетського коледжу.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри циклової комісії викладачів образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол від «12» листопада 2015 року № 6

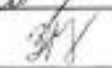
Голова(циклової комісії) Ладоненко М.І.

Заступник директора

з навчальної роботи

(С.І. Дем'яненко)

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

(З.Л. Гейхман)

Схвалено методичною комісією вищого навчального закладу за напрямом підготовки (спеціальністю) _____

(підпис, печатка)

Протокол від «18» листопада 2015 року № 7

«18» листопада 2015 року Голова

(Братко М.В.)
(прізвище та ініціали)

Зміст

Пояснювальна записка.....	2
I. Опис предмета навчальної дисципліни.....	3
II. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
III. Програма навчальної дисципліни «Історія мистецтв».....	5
IV. Навчально – методична карта дисципліни.....	6
V. Теми семінарських занять.....	7
VI. Самостійна робота.....	8
VII. Індивідуальні заняття.....	8
VIII Методи навчання.....	9
X. Методичне забезпечення курсу.....	10
X. Індивідуальне навчально – дослідне завдання.....	11
XI. Методи контролю.....	12
XII. Розподіл балів, які отримують студенти	13
XIII. Методичне забезпечення.....	14
XIV. Рекомендована література.....	15
Базова.....	15
Допоміжна.....	15
XVI. Інформаційні ресурси.....	15

Пояснювальна записка

Робоча навчальна програма з дисципліни «Історія мистецтв» є нормативним документом Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, розробленим цикловою комісією образотворчого мистецтва та дизайну, на основі освітньо – професійної програми підготовки молодих спеціалістів, відповідно до навчального плану для спеціальності 5.02020701 «Дизайн».

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно – модульної системи організації навчання . Програма визначає обсяг знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо – кваліфікаційної характеристики «молодший спеціаліст».

Обсяг курсу, відведений навчальним планом, становить з них: лекційних – 60 год., семінарські заняття – 24 год., індивідуальна робота – 24 год., самостійна робота - 96 год., підсумковий модульний контроль – 12 год.

Студент, вивчаючи курс «Історія мистецтв» повинен усвідомити, що людина нового тисячоліття має багато невирішених проблем свого існування, складності і недосконалості своєї природи, світу. Природа дисципліни «Історія мистецтв» інтегрована, бо оперує величезним теоретичним і фактологічним матеріалом, який об'єднує літературу, мистецтво, музику, етику, психологію, соціологію та філософію. антропологію, етнографію.

Наприкінці навчального курсу студенти здають залік та екзамен.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу «Історія мистецтв» є: вивчення питань походження і розвитку образотворчого мистецтва в історичній періодизації, особливостей мистецтва різних країн, творчості видатних митців різних епох; сприяння подальшому накопиченню і використанню набутих студентами знань в розробці дизайнерських ідей і проектів. Під час вивчення дисципліни необхідно звернути увагу на виховання потреби у творчому саморозвитку та духовному самовдосконаленні, професійному самовизначенню.

У студентів мають бути сформовані такі загально професійні компетентності:

- вміння розвивати пошуково-дослідницькі та аналітичні вміння та навички;
- прагнення до індивідуально-особистісного зростання, самореалізації, удосконалення творчих та комунікативних здібностей під час професійної діяльності;
- уміння працювати в групі, в парі та прагнути до спільного результату, розвивати спостережливість, творчу уяву, фантазію;
- вміння відчувати і бачити красу в навколишньому світі завдяки мистецтву;
- **спеціально професійні компетентності:**
- уміння виконувати завдання (аналіз, коментар до творів мистецтва, підготовка питань до семінарського заняття, опрацювання літератури, вивчення експозиції художніх музеїв Києва), переключатися з одного виду діяльності на інший;
- здатність сприймати та аналізувати твори мистецтва різних видів та жанрів, використовуючи мистецтвознавчу термінологію;
- прагнення розвивати творчі здібності, творче мислення і художній смак в процесі подальшого застосування знань з історії зарубіжного мистецтва;
- здатність орієнтуватись у особливостях різних стилів і напрямків мистецтва, залежно від історичного періоду;
- виявлення базових знань з історії мистецтва в різних контекстах.

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Соціальна сутність образотворчого мистецтва. Виникнення образотворчого мистецтва. Мистецтво Стародавнього Сходу.

Тема 1. Предмет «історія мистецтва». Види і жанри мистецтва. Художній образ в мистецтві.

Тема 2. Походження мистецтва. Первісне мистецтво: епоха бронзи і заліза. Мистецтво Трипілля, скіфів і сарматів на території Європи та України.

Тема 3. Мистецтво Стародавнього Сходу: Шумер і Аккад. Мистецтво Вавілонії, хетів і хуритів. Мистецтво Ассирії, імперії Ахеменідів.

Тема 4. Мистецтво Стародавнього Єгипту: періодизація. Суспільний устрій. Роль і місце мистецтва в єгипетському суспільстві. Стародавнє царство.

Піраміди, храми, гробниці. Епоха Середнього царства, особливості розвитку архітектури, скульптури, ремесел. Епоха Нового царства.

Змістовий модуль 2. Мистецтво доби античності і середньовіччя.

Тема 5. Давньогрецьке мистецтво. Витоки давньогрецького мистецтва.

Егейське і крито – мікенське мистецтво. Періодизація мистецтва Стародавньої Греції. Особливості розвитку античного мистецтва на території України. Античні міста Північного Причорномор'я.

Тема 6. Давньоримське мистецтво. Періодизація, витоки. Мистецтво епохи Республіки.

Тема 7. Мистецтво Візантії. Загальні принципи візантійського мистецтва. Вплив візантійської культури на розвиток мистецтва Київської Русі (архітектура, монументальний живопис, іконопис, прикладне мистецтво).

Тема 8. Мистецтво середньовіччя. Епоха середньовіччя в Європі і на Сході. Світогляд доби Відродження. Проторенесанс. Українське мистецтво доби феодалізму на Україні: будівництво оборонних споруд, монументальне мистецтво, іконопис, вплив народного мистецтва на розвиток прикладних мистецтв на території західної та центральної України.

Змістовий модуль 3. Мистецтво XVI – XVIII століття.

Тема 9. Мистецтво Голландії, Фландрії XVII ст. Розвиток нових жанрів мистецтва: портрет, натюрморт, пейзаж, жанрові картини.

Тема 10. Творчість Рембрандта. Мистецтво художників Фландрії: творчість Пітера Пауля Рубенса.

- Тема 11. Мистецтво Іспанії. Стил ь «платереско» в архітектурі Іспанії. Творчість Ель Греко, Ф.Гойї (живописна і графічна спадщина). Особливості розвитку іспанського мистецтва XVI – XVIII ст.
- Тема 12. Класичні традиції доби Просвітництва.
- Тема13. Мистецтво бароко та його розвиток в країнах Західної Європи (Франція, Англія, Росія). Італійське бароко в архітектурі і живопису.
- Тема14. Архітектура бароко в Росії, Україні. Синтез мистецтв в садово – парковій архітектурі бароко (Петергоф, Павловськ, Гатчино, Софіївка, Тростянець, Олександрія).
- Тема 15. Розвиток портретного живопису XVIII ст. в Західній Європі. Жанри та їх розповсюдження на території Росії, України. Формування «парадного портрету» в російському та українському мистецтві. Творчість П.Андропова, І.Аргунова, Д.Левицького, В.Боровиковського.
- Тема 16.Романтизм в західно – європейському мистецтві. Прогресивний романтизм у творчості французьких художників: Е.Делакруа.

Змістовий модуль 4. Мистецтво XIX століття – XX століття.

- Тема 17. Мистецтво Західної Європи I пол. XIX ст. Співіснування в мистецтві класичних традицій та інтенсивні наукові пошуки.
- Тема 18. Творчість художників реалістичного напрямку: О.Дом'є, Ж- Б. Коро, Ж.Ф.Мілле. Реалізм у російському мистецтві. Творчий метод у реалізмі: К.Брюллов, О.Іванов, О.Венеціанов.
- Тема 19. Мистецтво II пол. XIX ст. Творчість І.Рєпіна, В.Сурикова, П. Маковського.
- Тема 20. Основні напрямки в мистецтві на зламі століть XIX -XX ст. Група «Світ мистецтва». Імпресіонізм і постімпресіонізм в живопису. Мистецтво модернізму.
- Тема 21. Вплив російського авангарду на творчість українських художників. Дизайн і його місце в творчості українських художників. Пошуки нових форм в дизайнерських розробках В.Кричевського, К.Малевича, О.Екстер).
- Тема 22. Формування нових образно – стилевих концепцій в мистецтві Франції поч. XX ст.:кубізм, фонізм, експресіонізм.
- Тема: 23. Мистецтво Західної Європи II пол. XX ст.: неокласицизм, абстракціонізм в живопису, скульптурі (М.Піт, П.Пікассо, Е.Мунк, М.Вламінк).
- Тема 24. Мистецтво США XX ст.: поп – арт і його розвиток (Р.Раушенберг, Е.Уорхол, Е.Хоппер).
- Тема 25. Загальна характеристика мистецтва Росії XX ст.: М.Рєрїх, А.Лентулов, П.Філонов, П.Ларіонов, В.Мухіна, В.Коненков, З.Церетелі,

Е.Неівестний. Творчість живописця І.Глазунова, графіка М.Шемякіна,
Тема 26. Мистецтво ХХІ ст. : перспективи розвитку, характер, особливості,
зв'язок з інформаційними технологіями.

4.Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	лекції	прак.	сем.	інд.	с.р.	м.к.
Модуль І. Соціальна сутність образотворчого мистецтва. Виникнення образотворчого мистецтва. Мистецтво Стародавнього світу.		8		6	4	16	2
Разом за змістовим модулем 1:	36	8		6	4	16	2
Модуль ІІ. Мистецтво доби античності і середньовіччя. Мистецтво Західної Європи Х – ХVІ ст. Давньогрецьке мистецтво. Періодизація, витоки. Мистецтво середньовіччя. Епоха середньовіччя в Європі і на Сході.		8		6	4	16	2
Разом за змістовим модулем 2:	36	8		6	4	16	2
Модуль ІІІ. Західно – європейське мистецтво ХVІІІ ст. Мистецтво Голландії ХVІІст. Розвиток жанрів. Мистецтво Іспанії. Стил «платереско» в архітектурі Іспанії. Мистецтво і архітектура Франції ХVІІ – ХVІІІ ст. Ідеали доби Просвітництва.		16		12	8	32	4
Разом за змістовим модулем 3:	28	16		12	8	32	4
Модуль ІV. Західно – європейське мистецтво ХІХ – ХХ ст. Мистецтво Західної Європи І пол. ХІХ ст. Основні стилі в мистецтві. Мистецтво Франції: імпресіонізм. Мистецтво Росії: модерн, авангард, абстракціонізм. Загальна характеристика		20		8	8	32	4

мистецтва Західної Європи I пол. XX ст. та країн США серед. – II пол. XX – XXI ст. Мистецтво XXI ст.: перспективи розвитку, характер, особливості, зв'язок з інформаційними технологіями.							
Разом за змістовим модулем 4:	40	20		8	8	32	4
Разом за весь курс:	216	52		32	24	96	12

5. Теми семінарських занять

№ н/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Модуль I			
1.	Мистецтво як феномен культури, її знаки та символи. Предмет мистецтва, художній образ, знак і символ. Стиль і художній метод.	2	10
2.	Зародження культури у добу первісного – общинного ладу. Первісне мистецтво: основні осередки, етапи розвитку.	2	10
3.	Монументальна архітектура Єгипту як вершина наукової думки. Архітектура і технічний прогрес: логіка зв'язку.	2	10
Усього:		6	30
Модуль II			
4.	Культура і мистецтво Південної і Центральної Америки.	2	10
5.	Великі цивілізації Далекого Сходу: Китай, Японія.	2	10
6.	Особливості «звіриного стилю» і скіфське мистецтво.		
Усього:		6	30
Модуль III			
7.	Мистецтво Голландії XVII ст. Розвиток жанрів.	2	10
8.	Реформація в мистецтві Іспанії.	2	10
9.	Романтичний живопис в Англії: Т.Гейнсборо, К.Лоррен.	2	10
10.	Мистецтво портрету XVIII ст. на Україні.	2	10
11.	Релігійний характер скульптурного портрету в Росії, Україні XVII – XVIII ст.	2	10
12.	Стиль класицизм, його витоки і розвиток.	2	10
Усього:		12	60
Модуль IV			
13.	Співіснування в мистецтві: класичні традиції та	2	10

	інтенсивні пошуки нової художньої мови в мистецтві Західної Європи I пол. XIX ст.		
14.	Творчість художників романтичного напрямку: О.Доме, Ж.Коро, Ж. – Б.Мілле.	2	10
15.	Типологічні ознаки модерну: значення класичних стилів, символіка лінії, кольору, узгодженість деталей.	2	10
16.	Конфлікт культур в багатополісному світі. Пошуки гармонії і досконалості в мистецтві.	2	10
	Усього:	4	40
	Усього годин:	28	160

6. Самостійна робота

№ н/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1.	Підготовка коментарів до творів живопису, скульптури, графіки за експозицією Національного художнього музею України.	4	5
2.	Вивчення кераміки, дрібної пластики первісного мистецтва за допомогою виконаних малюнків.	3	5
3.	Виконання таблиці порівняльної характеристики мистецтва Шумеру, Аккаду і Єгипту (відмінності і спільне в мистецтві скульптури, архітектури, прикладному мистецтві).	5	5
4.	Підготовка наочності до семінарського заняття на тему: «Монументальна архітектура Єгипту як вершина наукової думки».	5	5
5.	За рекомендованою літературою підготувати матеріал до семінарського заняття.	5	5
6.	Дослідити пам'ятки античної доби в експозиції музею Богдана і Варвари Ханенків.	6	5
7.	Дослідити тему: «Вплив культури Візантії на розвиток західно – європейського мистецтва».	2	5
8.	Презентація теми: «Створення ансамблевої архітектури в країнах Західної Європи».	2	5
9.	Підготовка усних повідомлень «Формування видів і жанрів у мистецтві Голландії XVII ст.	4	5
10.	Охарактеризувати творчість Ель Греко, Гойї (листівки, репродукції).	7	5
11.	Підготовка матеріалу на тему: «Газетна і журнальна графіка у творчості Дом'є».	5	5
12.	Опрацювання літератури за темою: «Пленер –	6	5

	художній переворот імпресіонізму».		
13.	Підготовка до «круглого столу» на тему: «Традиції і новаторство. Основні мистецькі течії ХХ ст.».	10	5
	Усього годин:	32	25
14.	Дослідити основні стилі і напрямки у мистецтві країн Західної Європи та США (к. ХІХ – ХХ ст.).	10	5
15.	Скласти таблиці порівняльної характеристики мистецтва Франції поч.. ХХ ст.: кубізм, фонізм, експресіонізм.	7	5
16.	Дослідити специфіку творчості Мікалюоса Чюрльоніса.	8	5
17.	Написати твір – роздум: «Я народився у ХХ столітті».	7	5
	Усього:	32	20
	Разом	96	85

7. Індивідуальні завдання

№ н/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Знайомство з експозицією Музею імені Богдана і Варвари Ханенків. Складання за підібраними роботами усної відповіді до семінарського заняття.	2
2.	Вивчення основних архітектурних стилів Стародавнього Сходу. Виконання малюнків архітектурних споруд в техніці туш – перо, кулькова ручка.	2
3.	Складання таблиці порівняльної характеристики мистецтва Стародавньої Греції і Риму.	2
4.	Опрацювання теми: « Місце гравюри в образотворчому мистецтві Японії: Хіросіге Хокусай.	2
5.	Опрацювання теми: «Мистецтво модерну в Німеччині». Творчість Густава Клімта.	2
6.	Кубізм у творчості Фернанда Леже.	2
7.	Обґрунтувати значення теорії В. Кандинського в подальшому розвитку абстракціонізму.	2
8.	Довести прикладами і наочним матеріалом специфіку німецької школи.	2
9.	Підготувати усне повідомлення на тему: «Світ в картинах М. Шагала».	2
10.	Феномен скульптури ХХ ст.: основні тенденції і тематика.	2
11.	Поп – арт і його розвиток. Творчість Р. Раушенберга.	2

12.	Мистецтво скульптури і живопису сучасної Росії (З. Церетелі, Е. Неізнавстний), М. Шемякін.	2
	Усього годин:	24

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально – пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

- * словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція – прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій;
- * семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- * наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна робота студентів: з книгою, використання індивідуальних навчальних завдань.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально – пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії, виконання завдань за інноваційними технологіями, створення ситуації пізнавальної новини; метод цікавих аналогій.

11. Індивідуальне навчально – дослідне завдання

Дослідження мистецтва XIX – XX ст. та його вплив на сучасну культуру

Мета ІНДЗ: ознайомлення з мистецтвом, його видами, художніми засобами. Поглиблене засвоєння студентами знань про основні питання мистецтва сучасності і древніх цивілізацій; активізування до самостійного вивчення наукової та методичної літератури.

Зміст ІНДЗ: підібрати і проаналізувати твори мистецтва, виказати власну думку і дати оцінку певним періодам розвитку суспільства(за обраною

темою); до тексту підібрати і оформити зразки живопису, скульптури, архітектури.

Орієнтовна структура ІНДЗ – науково – педагогічне дослідження у вигляді реферату; вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використання джерел. Критерії оцінювання подано відповідно у табл.. 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Складання плану	5 балів
2.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерела. Виклад фактів, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану проблеми.	20 балів
3.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.	5 балів
Разом		30 балів

Критерії оцінювання ІНДЗ

(науково – педагогічного дослідження у вигляді реферату)

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально – методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (5- бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці 10.1 та 10.2

**Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної
дисципліни «Історія мистецтв» (II курс, IV семестр).**

1. Походження первісного мистецтва.
2. Види і жанри образотворчого мистецтва.
3. Мистецтва скіфів. Золотий гребінь з кургану Солоха.
4. Мистецтво скіфів, сарматів, їх зв'язок з мистецтвом греків.
5. Скіфська золота Пектораль.
6. Статуя Зевса, як одне з чудес світу.
7. Скарби гробниці Тутанхамона.
8. Образотворче мистецтво, його види, жанри.
9. Давньогрецька скульптура, основні пам'ятки, канон і модуль в мистецтві пластики.
10. Давньогрецька кераміка.
11. Поняття «середньовіччя», культурний процес цього періоду в Західній Європі.
12. Книжкова мініатюра Візантії.
13. Скульптура Стародавнього Єгипту.
14. Римський інженерний геній. Розвиток архітектури Стародавнього Риму.
15. Перші християнські базиліки як фундамент культової архітектури.
16. Архітектура Стародавнього Єгипту.
17. Міфологія античності як компонент світового мистецтв.
18. Канон Поліклета і значення «золотого перетину» для подальшого розвитку мистецтва.
19. Людина і природа в грецькому мистецтві.
20. Архітектура Стародавньої Греції. Афінський Акрополь.
21. Мирон. Дискобол.
22. Шедевр мегалітичної архітектури – Стоунхендж.
23. Мистецтво Риму доби Республіки.
24. Монументальне мистецтво Візантії. Мозаїки.
25. Мистецтво Стародавнього Сходу. Шумеро – аккадська архітектура.
26. Скарби гробниці Тутанхамона. Стільчик.
27. Означення «зіккурат» в мистецтві Давнього Сходу (Месопотомія).
28. Пантеон як зразок «римського інженерного генія».
29. «Висячі сади Семіраміди» - це шедевр архітектури Месопотамії.
30. Палацевий комплекс у Кносі.
31. Реалістичний портрет в римській скульптурі.

**Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни
«Історія мистецтв» (III курс, V семестр)**

1. Проаналізуйте монументальне мистецтво палеоліту на прикладі розписів печери Альтаміра, Ля –Ферасі.
2. Канон і його розвиток в мистецтві Стародавнього Єгипту (на основі аналізу палетки Нармера).
3. Виникнення писемності та її роль у розвитку культури Древнього Сходу (Шумер, Аккад, Месопотамія).
4. Планування і забудова міст, будівельна техніка і матеріали в архітектурі Межиріччя. Ворота Іштар.
5. Художньо – стилістичні особливості мистецтва Амарни. Скарби гробниці Тутанхамона.
6. Історична інтерпретація міфологічних джерел про острів Крит і мінойську культуру (проаналізувати одну з пам’яток монументального живопису).
7. Давньогрецький храм як сакральна модель світобудови (на прикладі храму богині Афіни в Акрополі).
8. Проблеми руху в давньогрецькій скульптурі. Мирон «Дискобол».
9. Римський домус і чотири стилі помпеянського живопису. Вілла Адріана в Тіволі.
10. Мистецтво римських провінцій. Фаюмський портрет.
11. Художньо стилістичні особливості скульптури пізньої класики: творчість Праксителя.
12. Художньо – стилістичні особливості скульптури пізньої класики: Творчість Лісіппа.
13. Формування християнської іконографії. Ранньохристиянські мозаїки Риму. Собор св.. Петра.
14. Розробка купольного типу храму. Собор св. Софії Константинопольської.
15. Міфологізація просторового середовища на прикладі архітектурного ансамблю Афінський Акрополь.
16. Характерні риси храмів Нового царства. Архітектурний ансамбль в Луксорі.
17. Розквіт місцевих художніх шкіл. Храмний комплекс Ментухотепів у Дель – ель – Бахрі.
18. Особливості первісного «реалізму» та «схематизації». Наскальні малюнки в печерах Ля – Ферасі, Фон – де –Гом.
19. Міф і канон як основа синтезу просторових мистецтв Древнього Єгипту.
20. Утвердження символічної мови християнського мистецтва. Розписи ранньохристиянських катакомб.

21. Релігійно – філософські аспекти синтезу в мистецтві Візантії. Основні етапи розвитку візантійського мистецтва.
22. Феномен трипільської культури. Трудова діяльність і розвиток мистецтв.
23. Пантеон як зразок « римського інженерного генія».
24. Висячі сади Семіраміди як надбання культури Месопотамії.
25. Зразки античного мистецтва в Музеї Богдана і Варвари Ханенків (на прикладі колекції музею).

Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни: «Історія мистецтв» (III курс, V семестр)

1. Натюрморт в голландському живопису XVIII століття.
2. Історія однієї картини. Леонардо да Вінчі « Мадонна Літта».
3. Становлення і розвиток мистецтва Візантії.
4. Дієго Веласкес – видатний художник – реаліст(на прикладі творів з колекції Музею Богдана і Варвари Ханенків).
5. Історія однієї картини. Антуан Ватто «Савояр».
6. Творчість Гойї та його роль у розвитку іспанського мистецтва.
7. Імпресіонізм у Франції і його значення у розвитку мистецтва XX століття.
8. Історія однієї картини. Томас Гейнсборо «Портрет герцогині де Бофор».
9. Художники «Світу мистецтва», їх новаторство, доробки у галузі книжкової графіки і театрального мистецтва.
10. Розвиток романського мистецтва доби середньовіччя у Франції.
11. Історія однієї картини. Рембрандт «Даная».
12. Розписи Сікстинської капелли Мікеланджело: історія створення шедевру.
13. Середньовічна скульптура, особливості і зв'язок з архітектурою.
14. Майстри доби Відродження. Творчість Стефана Лохнера.
15. Поняття «середньовіччя», культурний процес і розвиток мистецтва в країнах Західної Європи.
16. Історія однієї картини. Альбрехт Альтдорфер « Битва Ісус (Битва Олександра»).
17. Садово – паркова архітектура, її розвиток у країнах Західної Європи XVIII століття і вплив на архітектуру України (на прикладі паркового ансамблю в Качанівці).
18. Скульптура XX століття. Творчість Е.Бурделя.
19. Нові тенденції у розвитку мистецтва останньої третини XX століття: школи, напрямки, стилі. Розвиток сучасного українського живопису: А.Савадов, І.Чичкан, С.Поярков та інші.
20. Класичні традиції та пошуки нової художньої мови в мистецтві II пол. XX століття України (скульптура).

21. Монументальний живопис Мексики, його вплив на подальший розвиток дизайну міського середовища. Творчість Давида Альфара Сікейроса.
22. Розробки П.Пікассо в галузі скульптури і графіки.
23. Творчість художників напрямку сюрреалізм в країнах Західної Європи наприкінці ХХ століття (Чехія, Польща, Італія).
24. Творчість І. Крамського як одного з творців Артлілі художників, організатор, керівник Товариства пересувних художніх виставок (з колекції Національного музею російського музею у Києві).
25. «Мистецтво зображення – це мистецтво мислення, призначення якого підкреслити важливість людських здібностей бачити...» (М.Рене).
Охарактеризувати діяльність одного з видатних художників сюрреалізму.
26. Видатний американський скульптор – монументаліст, російського походження – Е.Неізнаний.
27. «Внутрішній світ» предметів в графіці П. Пікассо.
28. Образи селян у живопису З. Серебрякової.
29. Марк Шагал і його мистецтво – «магічний універсал».
30. Одинокість людини у безмежному світі Ендрю Уайета.
31. Вплив народного мистецтва на художні тенденції українського мистецтва I пол. ХІХ ст.
32. Основні етапи розвитку українського образотворчого мистецтва I пол. ХVІІІ століття (реалістичне розуміння форми, виникнення світських жанрів - портрет, пейзаж, історична картина).
33. Мистецтво II пол.. ХІХ ст. Творчість художників – передвижників: Л.Позена, М. Мікешина, А.Мокрицького, М.Пимоненка, В.Орловського, В.Васильківського (за вибором студента).
34. Музика сфер у полотнах В. Кандінського.
35. Французький імпресіонізм і його значення в пейзажному жанрі українського художника М. Бурачека.
36. Особливості стилю модерн і роль архітектора В.Городецького в становленні української архітектури поч. ХХ ст.
37. Зв'язок західно – європейської архітектури з традиціями будівництві оборонних споруд на Україні ХVІ – ХVІІ століття (на території західних земель).

Орієнтовна тематика реферативних досліджень з навчальної дисципліни «Історія мистецтв» (IV курс, VII семестр)

1. Ідеї «універсальної архітектурної форми» в творчості Л.Міс ван дер Рое.
2. Ознаки стилю авангард поч.. ХХ ст. Творчість О.Архипенка.
- 3.Авангард в творчості Хоана Міро.

4. Твори Дієго Рівера і наявність в них рис соціалістичного реалізму.
5. Російське мистецтво і значення творчості М.Шемякіна.
6. Мистецтво поп – арту в США і роль творчості Е.Уорхола.
7. Походження і розвиток авангарду в мистецтві Західної Європи і України ХХ ст., (живопис, графіка, скульптура).
8. Татаїзм і його розвиток в мистецтві ХХ століття.
9. Абстрактний експресіонізм та його представники: Аршіл Горкі, Дж. Поллок, Марк Ротко, Барнет Ньюман.
10. Космічні метаморфози Стасіса Красаускаса - литовського графіка.
11. Світло і форма в інтерпретації Джакомо Манцу.
12. Незламний дух героїв Павла Коріна.
13. Портретний жанр в творчості А.Модільяні.
14. Діорами видатного майстра батального жанру – Франца Рубо.
15. Принципи функціоналізму в архітектурі ХХст. Творчість Ле Корбюз'є.
16. Бруталізм в архітектурі Західної Європи 50 – 60 –х рр. ХХ ст.
17. Грецькі відлуння в скульптурній поемі Генрі Мура.
18. Соціалістичний реалізм в мистецтві 60 – 80 – х рр. ХХ ст. в Росії.
19. Значення творчості бельгійського художника Р.Магріта в мистецтві сюрреалізму.
20. Знаково – символічна мова творів Ж.Міро та В.Кандінського.
21. Експресіонізм та примітивізм в творчості А.Модільяні.
22. Тема екології в українському плакаті II пол. ХХ ст.
23. Соціалістичний реалізм в 50 – 70 – х рр. ХХ ст. в українському графічному мистецтві (творчість В.Касіяна, М.Дерегуса, Г.Якутовича, В.Базилевича, Г.Литвиненка, Н.Лопухової, М.Компанця, В.Перевальського, В.Чебаника).
24. Естетичні та художні ідеї в натюрмортах українського живописця М.Чегодара, М.Глуценка, П.Сльоти.
25. Тема праці в творчості Т.Яблонської.
26. Творчість П.Пікассо і особливості художнього руху ХХ ст. – кубізм.

10. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни «Історія мистецтва» оцінюються за модульно – рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове опитування, звіт, реферат, есе.
- Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

11. Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю за IV семестр (II курс)

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за видами роботи
1.	Відвідування лекцій	1	4
2.	Відвідування семінарських занять	1	3
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	20
4.	Робота на семінарському занятті	10	30
5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	25
	Підсумковий рейтинговий бал	82	
	Коефіцієнт з дисципліни	0.82	

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю за V семестр (III курс)

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за видами роботи
1.	Відвідування лекцій	1	4
2.	Відвідування семінарських занять	1	3
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	25
4.	Робота на семінарському занятті	10	30
5.	Виконання модульної контрольної роботи – залік	25	25
	Підсумковий рейтинговий бал	0.82	
	Бали за IV семестр	0.82	
	Коефіцієнт з дисципліни	0.87	

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного)
контролю за VI семестр (III курс)**

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за видами роботи
1.	Відвідування лекцій	1	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	6
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	30
4.	Робота на семінарському занятті	10	60
5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
	Підсумковий рейтинговий бал	124	
	Коефіцієнт з дисципліни	1.24	

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного)
контролю за VII семестр (IV курс)**

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за видами роботи
1.	Відвідування лекцій	1	10
2.	Відвідування семінарських занять	1	4
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	30
4.	Робота на семінарському занятті	10	40
5.	Індивідуальна навчально – дослідна робота ІНДЗ	30	30
6.	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
	Підсумковий рейтинговий бал	164	
	Бали за VI семестр	124	
	Разом	288	
	Коефіцієнт з дисципліни	4.8	
	Екзамен	40	

12. Методичне забезпечення

IV. Методичне забезпечення курсу:

- ❖ опірні конспекти;
- ❖ навчальні посібники;
- ❖ робоча навчальна програма;
- ❖ наочні матеріали.

Очікуваний результат:

Студенти повинні розуміти:

- особливості епох, культур, напрямків образотворчого мистецтва;
- мистецтвознавчу термінологію, стилі, етапи розвитку мистецтва в певний історичний період розвитку людства;
- соціальну картину світу через оволодіння системою мистецтвознавчих знань.

Студенти повинні:

- аналізувати знайомі та незнайомі твори мистецтва за допомогою елементарних термінів і понять;
- володіти знаннями для написання порівняльної характеристики, методом асоціацій та аналогій;
- розглядати твори мистецтва як знакову систему, показувати їх внутрішні зв'язки в культурному просторі;
- визначити роль і місце мистецтва у глобалізаційному світовому культурному просторі.

13. Рекомендована література

Базова:

- 1.Абрамович С.Д., Чікарькова М.С. Світова та українська культура. Львів., 2004. – С.32- 34.
- 2.Безклубенко С.Мистецтвознавчі терміни та поняття: Енциклопедичне видання у 2 – т. Т.1 (А – Л) / Сергій Безклубенко – К.: тов. «Наука», 2010. – 240с. : іл..
- 3.Кривавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво. Навчальний посібник. У 3 – т. – Львів. Світоч. 2004. – 256с.
- 4.Павленко Ю.Н. Історія світової цивілізації. - К.: 2000.
- 5.Чернецова Е.М. Искусство : Слово – справ. – М.: 2002. – 468с.

Допоміжна:

1. Энциклопедия символов, знаков, эмблем / Авт. – сост. В.Андропова и др. – М.: 2001.
- 2.Эйнауди Сильвия. Египетский музей. Каир. Серия « Великие музеи мира». К.: 2012. - № 12.
3. Моцатти Луки. Британский музей. Лондон. Серия « Великие музеи мира». К.: 2012. - №7.

Робоча програма навчального курсу

«Історія мистецтв»

Укладач: Кормакова Тетяна Леонідівна, викладач – методист циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

«Історія мистецтв». Програма навчальної дисципліни/
Укладач: Кормакова Т.Л. – К.:
Університетський коледж Київського університету імені Бориса Грінченка,
2015. – 23 с.